

Hoge Raad

Citation for published version (APA):

de Groot, G-R. (1988). Hoge Raad: 5 juni 1987, nr. 134. *Nederlandse Jurisprudentie*, 558-563.

Document status and date:

Published: 01/01/1988

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

HOGE RAAD

5 juni 1987, rek.nr. 7145

(Mrs. Martens, Van den Blink, De Groot, Roelvink, Boekman; A-G Mok; m.nt. GRdG)

RvdW 1987, 130

Nationaliteitsrecht (Nederland/Suriname).

Beklag ex art. 43 Vreemdelingenwet. Niet-toepasselijkheid van art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst nationaliteiten Nederland-Suriname (inhoudende dat minderjarigen de nationaliteit van hun vader c.q. hun moeder volgen) op minderjarigen die na de inwerkingtreding van die Overeenkomst zijn geboren. Geen naturalisatie in ander land.

(Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten Nederland-Suriname art. 6 lid 1; Wet op het Nederlanderschap (-oud, tot 1 jan. 1985 van kracht) art. 7 aanhef en onder 1°)

Uitspraak gegeven op een beklag ingevolge art. 43 Vreemdelingenwet, ingediend door Dharmwatie Erna Khubsing, in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van de minderjarige Natasja Sital, geboren op 11 maart 1980 in Nederland.

Hoge Raad:

1. Het beklag

Het beklag berust op de stelling dat de minderjarige Natasja, ofschoon zij de Nederlandse nationaliteit bezit, wordt onderworpen aan maatregelen die slechts op vreemdelingen kunnen worden toegepast.

Het klaagschrift, ondertekend door adv. Mr. B.R. Angad-Gaur, en ter griffie van de HR ingekomen op 17 sept. 1986, is aan deze uitspraak gehecht en maakt daarvan deel uit.

2. Het standpunt van de staatssecretaris van Justitie

Naar aanleiding van een verzoek van de HR

zich over het beklag uit te laten, heeft de staatssecretaris bij brief van 14 okt. 1986 aan de HR bericht zich op het standpunt te stellen, samengevat weergegeven, dat Natasja ingevolge art. 2 lid 2 Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname het Nederlanderschap heeft verloren door de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit, welke nationaliteit zij ingevolge art. 6 lid 1 van die Overeenkomst heeft verkregen als gevolg van de omstandigheid dat haar ouders in december 1980 naar Suriname zijn vertrokken en aldaar na twee jaar verblijf op grond van art. 5 lid 2 Overeenkomst de Surinaamse nationaliteit hebben verworven.

3. *De verdere procesgang*

Het beklag is behandeld ter openbare terechtzitting van 19 dec. 1986. Aldaar zijn gehoord Mr. Angad-Gaur die namens klaagster het beklag heeft toegelicht, alsmede de heer F.Th. Zilverentant, werkzaam bij het Ministerie van Justitie.

4. *De conclusie van het OM*

De A-G Mok heeft geconcludeerd tot ongegrondverklaring van het beklag.

5. *Beoordeling van het beklag*

Als vaststaand kan worden aangenomen dat Natasja op 11 maart 1980 in Nederland is geboren uit ouders die op dat tijdstip de Nederlandse nationaliteit bezaten en dat zij diensgevolge krachtens art. 1 van de toentertijd geldende Wet op het Nederlanderschap (Wet van 12 dec. 1892, Stb. 269) *Nederlander door geboorte* was.

Vaststaat voorts dat de ouders van Natasja in december 1980, met Natasja, naar Suriname zijn vertrokken en twee jaar nadien — dus in december 1982 — de Surinaamse nationaliteit hebben verkregen op grond van het bepaalde in art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst, met het gevolg dat zij het Nederlanderschap hebben verloren.

De vraag die moet worden beantwoord is of art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst, inhoudende dat minderjarigen de nationaliteit van hun vader c.q. hun moeder volgen, ook van toepassing is op minderjarigen die — zoals Natasja — zijn geboren na de inwerkingtreding van die Overeenkomst op 25 nov. 1975. Het antwoord op deze vraag is beslissend voor het oordeel of Natasja in december 1982 te zamen met haar ouders de Surinaamse nationaliteit heeft verkregen en diensgevolge het Nederlanderschap heeft verloren.

Voor de beantwoording van evengenoemde vraag is het karakter van de Toescheidingsovereenkomst van belang. Deze Overeenkomst is blijkens haar Toelichting tot stand gekomen omdat „op het tijdstip waarop Suriname de volledige onafhankelijkheid verkrijgt, moet vaststaan welke nationaliteit ieder, die thans Nederlander is, dan bezit”. De Overeenkomst bevat daarom een regeling van „toescheiding van staatsburgers”, dat wil zeggen een verdeling van degenen die op dat tijdstip allen Nederlanders waren in

Nederlanders en Surinamers, gebaseerd op de criteria woonplaats en geboorteplaats, met een beperkt aantal mogelijkheden voor de betrokken staatsburgers om de andere nationaliteit te verkrijgen of te herkrigen door hun wil daartoe te kennen te geven, of — wat betreft de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit door degenen die in Suriname zijn geboren — door het hebben van woonplaats of werkelijk verblijf in dat land gedurende twee jaar. De Toescheidingsovereenkomst laat overigens — de Toelichting stelt dat voorop — de exclusieve bevoegdheid van de nationale wetgever om te bepalen wie de nationaliteit van het eigen land zal bezitten, onverlet.

Tegen deze achtergrond moet worden aangenomen dat de Toescheidingsovereenkomst, waar zij regelingen geeft met betrekking tot de nationaliteit van „meerderjarigen” en „minderjarigen”, enkel de nationaliteit regelt van personen (staatsburgers) die op het tijdstip van haar inwerkingtreding (het tijdstip waarop Suriname de volledige onafhankelijkheid verkreeg) reeds geboren waren. Voor wat betreft de in de Overeenkomst genoemde meerderjarigen blijkt dat al uit de omstandigheid dat telkens in de betreffende bepaling de woonplaats of het werkelijk verblijf van die meerderjarige „op het tijdstip van inwerkingtreding van deze Overeenkomst” wordt genoemd; voor wat betreft de in de Overeenkomst genoemde minderjarigen valt hetzelfde af te leiden uit de leden 4 en 5 van art. 6, die zich niet lenen voor toepassing ten aanzien van personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Overeenkomst nog niet geboren waren. Een andere opvatting zou er bovendien toe leiden dat de Overeenkomst — die op dit punt geen tijdslijmiet bevat — nog tot in lengte van dagen de nationaliteit van minderjarigen van Nederlandse of Surinaamse afkomst zou regelen, hetgeen niet te rijmen is met het — de exclusieve bevoegdheid van de nationale wetgever respecterende — beperkte karakter van die Overeenkomst.

Uit het voorgaande volgt dat Natasja niet op grond van het bepaalde in art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst de Surinaamse nationaliteit heeft verkregen met als gevolg verlies van de Nederlandse nationaliteit. Zij heeft ook niet op andere gronden het Nederlanderschap verloren; immers krachtens de (oude) Wet op het Nederlanderschap, die van kracht bleef tot de invoering op 1 jan. 1985 van de Rijkswet op het Nederlanderschap (Rijkswet van 19 dec. 1984, Stb. 628), kon zij, voor zover hier van belang, haar Nederlanderschap enkel verliezen door het deelachtig worden van een andere nationaliteit „door de naturalisatie in een ander land hetzij van de vader, hetzij van de moeder” (art. 7 aanhef en onder 1°), met hoedanige naturalisatie niet gelijk gesteld kan worden de verkrijging van een andere nationaliteit van rechtswege door een tweejarig verblijf in een ander land.

Het beklag is derhalve, wat er overigens zij van de aangevoerde argumenten, gegrond.

6. *Beslissing*

De HR verklaart het beklag gegrond.

Conclusie A-G Mr. Mok:

1. *Ontvankelijkheid*

Het beklag is bij de HR ingediend bij een door een advocaat ondertekend verzoekschrift; het is ingekomen op 17 sept. 1986. Uit dit verzoekschrift is af te leiden dat de eis is gesteld dat de minderjarige, waarop het beklag betrekking heeft, teneinde in Nederland te mogen verblijven, dient te beschikken over een vergunning tot verblijf. Dit houdt in dat deze minderjarige is onderworpen aan maatregelen, die slechts op vreemdelingen kunnen worden toegepast. Inzake de juistheid van deze maatregelen uit een oogpunt van de nationaliteit van de minderjarige, zie ik geen mogelijkheid van een rechterlijke beslissing op andere wijze, als bedoeld in de laatste zin van het eerste lid van art. 43 Vreemdelingenwet (inmiddels vervallen). Ik acht het beklag ontvankelijk.

2. *Feiten*

Natasja Sital is in Nederland geboren op 11 maart 1980. Haar in Suriname geboren ouders, die van 1973 tot december 1980 in Nederland hebben gewoond, bezaten toen de Nederlandse nationaliteit.

In december 1980 zijn de ouders met Natasja naar Suriname vertrokken. Twee jaar nadien hebben de ouders op grond van art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten Nederland-Suriname, de Surinaamse nationaliteit verworven.

Sedert 7 juli 1986 verblijft Natasja met haar moeder (klaagster) in Nederland.

3. *Standpunt klaagster*

Klaagster stelt dat Natasja de bij haar geboorte verworven Nederlandse nationaliteit heeft behouden, en wel op de gronden die ik als volgt samenvat en groepeer:

a. de genoemde Toescheidingsovereenkomst regelt de nationaliteit van meerderjarige en minderjarige Nederlanders op de datum waarop Suriname onafhankelijk werd, 25 nov. 1975, doch niet de nationaliteit van degenen die nadien geboren zijn;

b. het van toepassing achten van art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst is in strijd met het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van elke vorm van rassendiscriminatie (IVRD) (New York, 7 maart 1966, Trb. 1967, 48). In het bijzonder wijst het beklag op art. 2 lid 1 aanhef en onder a en op art. 5 aanhef en onder d III van dat Verdrag.

c. De toepassing van art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst, zou tevens in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel, zoals neergelegd in art. 26 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBP) (New York, 16 dec. 1966, Trb. 1969, 99).

d. Tevens zou worden gehandeld in strijd met

de art. 7 en 15 Universele Verklaring van de rechten van de mens van 10 dec. 1948.

e. De bepaling van art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst, krachtens welke de ouders van Natasja tegen hun wil Nederlander (bedoeld moet zijn: Surinamer) zijn geworden, is discriminatoir.

f. op grond van art. 16 Rijkswet op het Nederlandschap gaat het Nederlandschap voor een minderjarige niet verloren indien een van de ouders onvrijwillig een andere nationaliteit verkrijgt.

4. *Standpunt staatssecretaris van Justitie*

De staatssecretaris van Justitie meent dat de Toescheidingsovereenkomst ook betrekking kan hebben op personen die na 25 nov. 1975 zijn geboren. Ter adstructie voert de bewindspersoon aan dat die overeenkomst o.m. tot doel had de nieuwe Staat Suriname van onderdanen te voorzien, te weten die personen die naar de criteria van die overeenkomst nauwere banden met Suriname dan met Nederland hebben.

Voorts meent de staatssecretaris dat geen sprake is van onderscheid naar ras. De Toescheidingsovereenkomst gaat uit van objectief vast te stellen normen als geboorteplaats en woonplaats. Voorts bestrijdt de staatssecretaris dat de Toescheidingsovereenkomst, althans art. 6 daarvan, in strijd zou zijn met een van de andere in het beklag genoemde internationale regelingen.

Tenslotte wijst de staatssecretaris erop dat de Rijkswet op het Nederlandschap op 1 jan. 1985 in werking is getreden, terwijl de betrokken minderjarige al in december 1982 het Nederlanderschap zou hebben verloren.

5. *Beoordeling van het beklag*

In deze paragraaf volg ik de met letters aangegeven indeling, die in par. 3 is gebruikt.

Ad a. De toelichting op art. 6 Toescheidingsovereenkomst zegt:

„Het zou onjuist zijn, indien de eenheid van nationaliteit, die er tussen minderjarige kinderen en hun vader, c.q. moeder, bestaat, door deze overeenkomst zou worden verbroken. Daarom geldt, zoals in overeenkomsten als deze gebruikelijk is, als hoofdregel dat de minderjarige kinderen hun vader, c.q. moeder, in de nationaliteit volgen.”

Deze redengeving heeft evenzeer betrekking op na, als op voor de soevereiniteitsoverdracht geboren kinderen. Aangezien de tekst van de Toescheidingsovereenkomst evenmin enige aanleiding geeft voor de conclusie dat de overeenkomst niet van toepassing zou zijn op na 25 nov. 1975 geboren kinderen, komt het mij voor dat dit onderscheid voor de toepassing van die overeenkomst, in het bijzonder die van art. 67, niet mag worden gemaakt.

Ad b. Blijkens de mondelinge toelichting van haar raadsman baseert klaagster haar stelling dat sprake zou zijn van rassendiscriminatie, op een uitleg van het begrip „ras” die Uw Raad gegeven heeft in HR 15 juni 1976, NJ 1976, 551, m.nt.

Th. W. van Veen. In dat arrest is overwogen dat dit woord, zoals dat voorkomt in art. 137e Sr, moet worden uitgelegd naar de kennelijke strekking van de in art. 1 van het in de klacht genoemde Internationaal Verdrag gegeven opsomming, waarin naast „ras” ook worden genoemd: huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming.

Ik veronderstel dat klaagster meent dat de Toescheidingsovereenkomst, althans de toepassing daarvan, elementen van rassendiscriminatie zou kunnen bevatten, omdat plaats van geboorte en nationaliteit van de ouders daarin een rol spelen.

Zelfs indien men criteria als plaats van geboorte en nationaliteit van de ouders zou mogen opvatten als afkomst of nationale afstamming, dan lijkt mij het beroep op het genoemde arrest toch niet op te gaan. Het ging in de strafzaak die tot dat arrest aanleiding gaf om (in de woorden van mijn ambtgenoot Remmelink) „de verspreiding van pamfletten, inhoudende kwetsende opmerkingen van racistische aard jegens Surinamers en Antillianen”. In een van die pamfletten kwam, blijkens de bewezenverklaring, de uitdrukking „weg met de Surinamers en Antillianen” voor. De HR heeft overwogen dat het hof de woorden „Surinamers en Antillianen” kennelijk had opgevat in die zin dat daarmee uitsluitend werd bedoeld op niet-blanke Surinamers en Antillianen.

Gezien deze context kan men uit het genoemde arrest niet afleiden dat het hanteren van de nationaliteit van de ouders, of van een van de ouders, voor de bepaling van de nationaliteit van kinderen, als een vorm van rassendiscriminatie zou moeten worden opgevat¹.

Ik meen dan ook dat art. 6 Toescheidingsovereenkomst, evenmin als enige andere bepaling van die overeenkomst, als een vorm van rassendiscriminatie, in strijd met het Verdrag van 1966, kan worden opgevat.

Ad c en d. Het systeem van de Toescheidingsovereenkomst houdt in dat de nationaliteiten zijn toegescheiden volgens vaste, in die overeenkomst geformuleerde, criteria. Dat systeem brengt bij correcte toepassing noodzakelijkerwijs mee dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Van discriminatie is dan ook geen sprake.

Op de Universele Verklaring van de rechten van de mens kan een burger zich overigens, gezien de status van deze verklaring, niet beroepen (HR 23 nov. 1984, NJ 1985, 604, m.nt. E.A. Alkema).

Ad e. Wat precies de strekking is van de klacht dat de ouders van Natasja tegen hun wil Surinamer zijn geworden (gesteld al dat de klacht in die

zin gelezen moet worden) is mij niet geheel duidelijk geworden. Klaagster heeft in elk geval niet gesteld dat zij zelf nog als Nederlandse zou moeten worden beschouwd.

Naar mijn mening kan men bij toepassing van art. 5 lid 2 laatste zin Toescheidingsovereenkomst, niet spreken van onvrijwillige nationaliteitsverwerving. In art. 5 lid 2 gaat het primair om een recht, nl. op toelating tot Suriname. Degenen die van dat recht gebruik maken (en dat doen zij vrijwillig) kunnen weten dat daaraan de consequentie verbonden is dat zij na twee jaar woonplaats of werkelijk verblijf in Suriname van rechtswege de Surinaamse nationaliteit verkrijgen.

Ad f. Zoals de staatssecretaris van Justitie terecht stelt heeft art. 16 Rijkswet op het Nederlandschap geen terugwerkende kracht (vgl. hoofdstuk 9 van die wet), zodat deze bepaling niet van betekenis is voor de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit door de betrokken minderjarige, welke verkrijging enkele jaren voor de inwerkingtreding van de genoemde Rijkswet plaatsvond.

6. Conclusie

Het bovenstaande leidt tot de slotsom dat de minderjarige op wie het beklag betrekking heeft, op grond van art. 6 lid 1 jo. art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst in december 1982 de Surinaamse nationaliteit heeft verkregen.

Ik concludeer tot ongegrondverklaring van het beklag.

Noot:

1. De onderhavige uitspraak van de HR is geweest in een procedure ex art. 43 Vreemdelingenwet. Dit artikel is op 1 okt. 1986 buiten werking getreden. Zie daarvoor de annotatie onder HR 7 febr. 1986, NJ 1987, 148.

2. De HR geeft in deze uitspraak een uiterst belangrijke beslissing over de werking van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten, gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname (Trb. 1975, 132). Anders dan A-G Mok meende, besliste de HR, dat deze Toescheidingsovereenkomst géén nationaliteitsrechtelijke consequenties heeft voor kinderen van (ex-)Nederlandse ouders van Surinaamse herkomst, die na de onafhankelijkheid van Suriname geboren zijn.

De persoon om wie het i.c. ging (Natasja Sital), was in 1980 in Nederland geboren uit Nederlandse ouders, die uit Suriname afkomstig waren. Doordat haar ouders op het ogenblik van het onafhankelijk worden van Suriname (25 nov. 1975) in Nederland woonden, hadden deze destijds de Nederlandse nationaliteit behouden. In 1981 vertrokken ze echter met hun kind naar Suriname. Twee jaren daarna verwierven zij op grond van de bepaling van art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst de Surinaamse nationaliteit en verloren daarom de Nederlandse (art. 2 lid 1 Toescheidingsovereenkomst). De staatssecretaris

1. Zie voorts HR 14 maart 1978, NJ 1978, 664, HR 24 nov. 1981, NJ 1982, 177, m.nt. A.L. Melai, HR 11 maart 1986, NJ 1986, 613, m.nt. A.C. 't Hart en vooral HR 1 juli 1986 NJ 1987, 217, met de conclusie van mijn ambtgenoot Leijten in het bijzonder de tussenzin tussen gedachtenstreepjes in de laatste alinea.

ris van Justitie en A-G Mok meenden nu, dat Natasja eveneens het Nederlanderschap had verloren. De verwerving van de Surinaamse nationaliteit ex art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst door haar vader zou zich ex art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst uitstrekken over hun minderjarig kind en hetzelfde zou gelden voor het daaraan gekoppelde verlies van de Nederlandse nationaliteit. A-G Mok wijst in dit verband met name op de toelichting op art. 6 Toescheidingsovereenkomst waaruit blijkt, dat de regels van de Toescheidingsovereenkomst niet de eenheid van nationaliteit binnen één gezin wilden doorbreken. Hij attendeert erop, dat dit beginsel niet slechts consequenties heeft voor kinderen die voor 25 nov. 1975 werden geboren, maar ook voor nadien geboren personen. De HR meende evenwel, dat het onaanvaardbaar zou zijn, indien de Toescheidingsovereenkomst ook zou werken voor pas na 1975 geboren personen.

De HR concludeert dit uit de bedoeling van het verdrag en wijst er verder op, dat een andere opvatting er toe zou leiden, dat de overeenkomst nog tot in lengte van dagen de nationaliteit van minderjarigen van Nederlandse of Surinaamse afkomst zou regelen, hetgeen niet te rijmen is met het beperkte karakter van de overeenkomst.

3. Deze conclusie is opzienbarend. De door de HR aangebrachte beperking van de werking van de overeenkomst is trouwens bijzonder plezierig in het perspectief van de moeilijkheden die sinds enige tijd tussen Nederland en Suriname zijn opgetreden over de interpretatie van art. 5 lid 2. Volgens Nederland verwerven in Suriname geboren Nederlanders nog steeds na tweejarige woonplaats in Suriname de Surinaamse nationaliteit. Volgens de Surinaamse regering is deze regeling echter sinds 1 jan. 1986 (einde van het optierecht ex art. 5 lid 1 Toescheidingsovereenkomst) uitgewerkt. Zodoende woont er in Suriname een toenemende groep personen, die volgens de Nederlandse autoriteiten ex art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst Surinamers zijn, maar door de Surinaamse autoriteiten als Nederlanders worden behandeld. Door de relatie tussen art. 5 lid 2 en art. 6 lid 1 vallen ook de minderjarige kinderen van meerderjarige personen, die – in de Nederlandse visie – op grond van art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst Surinamer zijn geworden tussen wal en schip. De bovenstaande beslissing van de HR bewerkstelligt nu echter gelukkig, dat althans na 25 nov. 1975 geboren kinderen in Nederlandse visie Nederlander zijn. Het over art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst gerezen interpretatiegeschil zou aanleiding moeten zijn voor een „overleg tussen de administraties van de beide landen van het Koninkrijk en van Suriname”, zoals voorzien in art. 12 Toescheidingsovereenkomst. De regering Bouterse heeft tot nog toe echter geweigerd om aan een dergelijk overleg mee te werken. Zie over deze problematiek *H. Ahmad Ali*, *Migrantenrecht 1987*, p. 205, 206.

4. Nu de HR concludeerde, dat de Neder-

landse nationaliteit door Natasja niet werd verloren op grond van art. 2 lid 1 Toescheidingsovereenkomst, moest worden nagegaan, of de Nederlandse nationaliteit wellicht op grond van het algemene Nederlandse nationaliteitsrecht werd verloren. De ouders van Natasja verloren het Nederlanderschap in december 1982, zodat deze vraag aan de hand van de destijds nog geldende Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap moest worden beantwoord. De HR kon met de beantwoording van deze vraag uiterst kort zijn, daar een minderjarige volgens art. 7 van die Wet uitsluitend de Nederlandse nationaliteit verloor indien deze te zamen met zijn vader (of in enkele gevallen te zamen met zijn moeder) in een ander land werd genaturaliseerd. De HR wijst erop, dat i.c. van naturalisatie geen sprake was.

5. Nu op 1 jan. 1985 de nieuwe Rijkswet op het Nederlanderschap in werking is getreden, is het op zijn plaats om onder ogen te zien, of Natasja volgens de nieuwe regeling wel de Nederlandse nationaliteit zou hebben verloren, nu volgens het nieuwe recht een minderjarige in veel meer gevallen dan voorheen het Nederlanderschap verliest. Maatgevend zijn in dezen de verliesgronden van art. 16 sub b en d Rijkswet op het Nederlanderschap. Volgens deze bepalingen verliest een minderjarige zijn Nederlanderschap, indien zijn vader of moeder vrijwillig een andere nationaliteit verkrijgt en hij in die verkrijging deelt of deze nationaliteit reeds bezit; voorts wordt het Nederlanderschap verloren indien een minderjarige zelfstandig dezelfde vreemde nationaliteit verkrijgt als zijn vader of moeder. Ook volgens deze nieuwe bepalingen zou Natasja Nederlandsc zijn gebleven. Weliswaar hadden haar vader en moeder op grond van art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst een andere nationaliteit verworven, maar in de door de HR aan die Toescheidingsovereenkomst gegeven uitleg deelde Natasja juist niet in die verkrijging, terwijl zij evenmin zelfstandig Surinaamse was geworden. Het is in dit verband in het geheel niet van belang, of de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit door de ouders wel als vrijwillige verkrijging kan worden gekwalificeerd. Niettemin wil ik daarover tenslotte een korte opmerking maken, nu A-G Mok in zijn conclusie zonder meer stelt, dat van vrijwillige verkrijging sprake is. Ik neig er toe die vrijwilligheid juist te ontkennen. Wil er sprake zijn van een vrijwillige verwerving van een vreemde nationaliteit, moet er m.i. een op de verwerving van de vreemde nationaliteit uitdrukkelijk gerichte wilsuiting zijn (zie *G.R. de Groot*, *Personen- en familierecht* (Kluwer, losbladig), opmerking 1 bij art. 15 Rijkswet op het Nederlanderschap en *De Groot/Tratnik*, *Nationaliteitsrecht*, p. 112, 113). Tot nog toe ontbreekt evenwel jurisprudentie op dit punt. Gewezen zij evenwel op HR 28 okt. 1983, NJ 1984, 230, waarin de HR heeft beslist, dat zelfs een uitdrukkelijke optieverklaring ex art. 5 lid 1 Toescheidingsovereenkomst geen verlies

van de Nederlandse nationaliteit bewerkstelligde, nu de in die optieverklaring uitgedrukte wil tot het verkrijgen van de Surinaamse nationaliteit niet in volle vrijheid en zonder druk was tot stand gekomen. Waar zelfs een uitdrukkelijke optieverklaring onder omstandigheden niet een vrijwillige verwerving van een vreemde nationaliteit oplevert, mag m.i. een automatische verwerving van de Surinaamse nationaliteit ex art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst a fortiori niet als vrijwillige verkrijging in de zin van art. 15 sub a Rijkswet op het Nederlanderschap worden beschouwd. Vgl. tenslotte HR 7 febr. 1986, NJ 1986, 345, waar bij de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit ex art. 5 lid 2 Toescheidingsovereenkomst van de intentie van de betrokkene werd geabstraheerd.

6. Zie over de bovenstaande beslissing van de HR eveneens *M. Tramik*, *Migrantenrecht* 1988, p. 31-33.

GRdG

Nr. 135

HOGE RAAD

26 juni 1987, rek.nr. 7149

(Mrs. Martens, Hermans, Bloembergen, Haak, Boekman; A-G Mok; m.nt. GRdG)
RvdW 1987, 153

Nationaliteitsrecht (Nederland/Suriname).

Beklag ex art. 43 Vreemdelingenwet. Optie. Uitleg van art. 6 lid 4 Toescheidingsovereenkomst Suriname-Nederland.

(Toescheidingsovereenkomst Suriname-Nederland art. 6 lid 4)

Uitspraak gegeven op een beklag ingevolge art. 43 Vreemdelingenwet, ingediend door Kausilia Koelfat, in haar hoedanigheid van wettelijk tegenwoordigster van Indrawatie Koelfat, geboren op 29 mei 1968 te District Suriname in Suriname.

Hoge Raad:

1. Het beklag

Het beklag berust op de stelling, dat Indrawatie Koelfat — hierna aan te duiden als klaagster — ofschoon zij de Nederlandse nationaliteit bezit, wordt onderworpen aan maatregelen die slechts op vreemdelingen kunnen worden toegepast.

Het klaagschrift, ondertekend door adv. Mr. H.A. Ahmad Ali, te Utrecht, en ter griffie van de HR ingekomen op 24 sept. 1986, is aan deze uitspraak gehecht en maakt daarvan deel uit.

2. Het standpunt van de staatssecretaris van Justitie

Naar aanleiding van een verzoek van de HR zich over het beklag uit te laten, heeft de staatssecretaris bij brief van 18 dec. 1986 aan de HR

bericht, samengevat weergegeven, dat op grond van de bepalingen van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname klaagster als minderjarige de nationaliteit van haar moeder volgde toen deze door optie de Surinaamse nationaliteit verkreeg en daarmee de Nederlandse nationaliteit verloor, en niet door optie de Nederlandse nationaliteit heeft kunnen herkrijgen omdat zij — indien zij op 25 nov. 1975 reeds meerderjarig was geweest — de Surinaamse nationaliteit zou hebben verkregen op grond van art. 3 van die Overeenkomst.

3. Verdere procesgang

Het beklag is behandeld ter openbare terechtzitting van 6 febr. 1987. Aldaar zijn gehoord Mr. Ahmad Ali die het beklag nader heeft toegelicht, alsmede de heer F.Th. Zilverentant, werkzaam bij het Ministerie van Justitie.

4. De conclusie van het OM

De A-G Mok heeft geconcludeerd tot grondverklaring van het beklag.

5. Beoordeling van het beklag

5.1 Ter beoordeling van het beklag gaat de HR uit van het volgende:

(i) klaagster is op 29 mei 1968 in Suriname geboren als natuurlijk kind en kwam als zodanig van rechtswege onder gezag van haar moeder;

(ii) op 25 nov. 1975 was klaagster feitelijk woonachtig in Suriname;

(iii) op 25 nov. 1975 woonde de moeder van klaagster, die eveneens in Suriname is geboren, in Nederland en behield deswege de Nederlandse nationaliteit: ingevolge art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst, is klaagster haar daarin toen gevolgd;

(iv) in 1981 heeft de moeder van klaagster, teruggekeerd naar Suriname, voor de Surinaamse nationaliteit geopteerd; ook daarin is klaagster haar moeder gevolgd;

(v) sedert 28 aug. 1985 woont klaagster in Nederland;

(vi) klaagster heeft op 3 sept. 1986, derhalve binnen de in art. 6 lid 4 Toescheidingsovereenkomst daartoe gegeven termijn, geopteerd voor de Nederlandse nationaliteit.

5.2. De vraag die moet worden beantwoord is of klaagster door deze optie de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen.

Klaagster verdedigt dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord omdat lid 4 van art. 6 Toescheidingsovereenkomst een meerderjarig geworden het recht geeft te opteren voor die nationaliteit welke hij had kunnen behouden indien hij meerderjarig zou zijn geweest op het tijdstip waarop hij, tijdens zijn minderjarigheid, ingevolge het bepaalde in de leden 1 of 2 van nationaliteit is veranderd.

Aldus wordt echter aan art. 6 lid 4 een uitlegging gegeven die noch in zijn bewoordingen, noch in zijn strekking steun vindt. Het vierde lid van art. 6 berust niet op de gedachte dat een